

Žadatel:

V Praze dne 9. 5. 2017

Ústav pro českou literaturu AV ČR

Na Florenci 1420/3

110 00 Praha 1

Zpracovala:

PhDr. Václava Musilová

soudní znalkyně z oboru kriminalistika

Na Blanšku 45

143 00 Praha 4 – Modřany

Počet výtisků: 2

Výtisk č. 1

Počet stran: 5

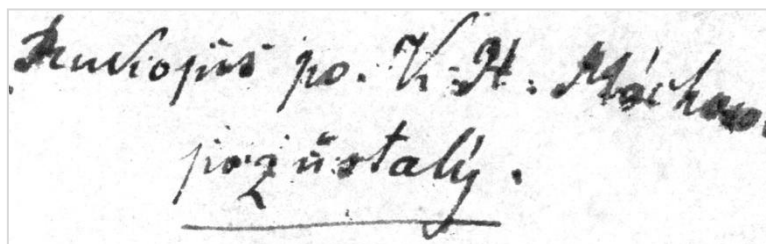
ODBORNÉ VYJÁDŘENÍ

z oboru kriminalistika

specializace expertiza ručního písma

Objednávkou ze dne 2. 5. 2017 jsem byla požádána o zjištění pisatelství ručně psaného sporného textu na str. 1 dříve zkoumaného rukopisu Máchova Máje (viz znalecký posudek ze dne 30. 11. 2016).

Sporný text se nachází v pravém horním rohu na str. 1. Má znění „*Rukopis po K. H. Máchovi / pozůstalý*“.

sporný text – str. 1

Jeho porovnání s písmem rukopisu Máje bylo provedeno v minulém posudku (viz str. 14 a 15) a bylo konstatováno, že tento **krátký text na první straně psala jiná osoba**.

V zájmu identifikovat pisatele tohoto sporného textu byly ke zkoumání postupně předkládány **ukázky srovnávacích rukopisů**, které jsou v držení Památníku Národního písemnictví a v archivu Krouských v SOkA Mladá Boleslav.

Níže je uveden soupis srovnávacích materiálů, které jsou k dispozici ve formě skenů, originály byly prozkoumány ve studovně PNP:

- dopisy V. B. Nebeského K. A. Vinařickému z 14. 9. 1857, 7. 7. 1858 a 8. 10. 1858 (LA PNP, fond Vinařický Karel Alois, korespondence přijatá),
- dopisy K. A. Vinařického F. L. Čelakovskému z 20. 12. 1841, 10. 10. 1842 a 2. 5. 1845 (LA PNP, fond Vinařický Karel Alois, korespondence odeslaná),
- dopis K. A. Vinařického V. B. Nebeskému z roku 1859 (LA PNP, fond Nebeský Václav Bolemír, korespondence odeslaná),
- dopisy Karla Sabiny Eufrozíně Vávrové z 22. 10. 1871, 10. 12. 1871 a z roku 1873 (LA PNP, fond Sabina Karel, korespondence odeslaná),
- dopis Karla Krouského Čeňku Heverovi z 21. 2. 1882 (SOkA Mladá Boleslav, fond Krouský Jan Nepomuk),
- dopis Karla Krouského kuratoriu Zemského jubilejního úvěrního fondu ku podpoře malovýrobců zemědělských v Praze z 26. 3. 1908 (SOkA Mladá Boleslav, fond Krouský Jan Nepomuk),
- dopis J. N. Krouského F. S. Kodymovi z 18. 5. 1844 (SOkA Mladá Boleslav, fond Krouský Jan Nepomuk),
- dopis J. N. Krouského K. Sabinovi z 3. 2. 1860 [?] (SOkA Mladá Boleslav, fond Krouský Jan Nepomuk),
- dopis J. N. Krouského J. K. Tylovi z roku 1848 (SOkA Mladá Boleslav, fond Krouský Jan Nepomuk);

- opisy textů K. H. Máchy (LA PNP, fond Mácha Karel Hynek, opisy):
- B: Básně obsahu rozmanitého Karla Hynka Máchy (neznámou rukou),
- M: Básně – muzejní opis (neznámou rukou),
- O1: Pouť krkonošská (neznámou rukou),
- O2: Básně (neznámou rukou),
- O3a – fotokopie: opis básně Ó harfo dávnověká – součást rukopisu R21 (rukou Eduarda Hindla),
- O3b – fotokopie: Výpisky ze všelikých spisovatelů (rukou Eduarda Hindla),
- O3c – fotokopie: Výtah ze všelikých výpisků a zaznamenání básníka K. H. Máchy (rukou Eduarda Hindla),
- O4: Básně (neznámou rukou),
- O5: Baláda (rukou Michala Máchy?),
- O6: Cikáni (rukou Ferdinanda Schulze),
- O7: Bratři, Boleslav (rukou Františka Ladislava Riegera),
- O9: Balláda (rukou Václava Macha),

- O10: Mrak až přijde šerý... (neznámou rukou),
- O11: Do památních listů (rukou Michala Máchy),
- O12: Hoj, byla noc! (rukou Michala Máchy?),
- O14: Pod starým hradem... (neznámou rukou),
- O16: Některé z pozustalých básní od Karla Hynka Máchy (neznámou rukou),
- S1: Mnich (rukou Františka Ladislava Riegera),
- S2: Mnich (neznámou rukou),
- S3: Valdek, Karlův Tejn, Viasil Viasilovič (rukou Jana Habránka),
- S4: Rozbroj světů, Návrat (rukou Jana Habránka),
- S5: Básně, Král Fridrich (více písem neznámou rukou),
- S6: Královič (neznámou rukou),
- Zápisník – opis fragmentů Máchova literárního zápisníku (neznámou rukou).

Srovnávací písemnosti tvoří rukopisy více osob: V. B. Nebeský, K. A. Vinařický, K. Sabina, K. Krouský, J. N. Krouský, E. Hindl, F. Schulz, F. L. Rieger, M. Mácha, V. Mach, J. Habránek, další rukopisy byly vyhotoveny „neznámou rukou“. Pozn.: *Pisatel většiny srovnávacích textů byl známý, u některých textů nebylo pisatelství přisouzeno konkrétní osobě, proto je výsledek neadresný, vztahující se k dané písemnosti.*

Srovnávací písma mají dostatečný rozsah, takže bylo možno vyčlenit znaky jednotlivých rukopisů, které vykazují potřebnou písařskou individualizaci a relativní ustálenost písařských zvyklostí. Druhem písma jsou srovnávací písemnosti srovnatelné se sporným textem. Pro potřeby zkoumání – komparaci se sporným textem – jsou **srovnávací materiály vyhovující**.

Vyhodnocením sporného textu (přípisu) bylo zjištěno, že je napsán kurzívním písmem nižší vázanosti (časté přerušování psacího pohybu). Je vyhotoven střední rychlostí, znaky nespontánnosti (záměrné potlačování individuálnosti rukopisu) zjištěny nebyly, nicméně je nutno upozornit na horší kvalitu vlastního vyhotovení písma (rozdíly v síle tahů, vyskytující se přepisy a obtahování, rozpítí v koncové části slova „*Máchovi*“). Malý rozsah tohoto textu způsobuje, že se zde vyskytuje menší počet znaků využitelných ke komparaci, např. řada písmen není ve sporném textu obsažena (b, d, f, g, j, m, n, r), repertoár velkých písmen je omezený. Proto **pro potřeby zkoumání – individuální identifikaci pisatele – je sporný text hodnocen jako obtížněji zpracovatelný**.

Komparace se srovnávacími texty se soustředily na znaky, které jsou součástí sporného textu a které vykazují písarskou individuálnost (samozřejmě v komplexním pohledu, ve spojení s dalšími znaky).

Pokud jde o znaky obecné roviny zkoumání (plošné rozložení tahů, měřitelné znaky), porovnání se zaměřilo na celkovou velikost jednotlivých tvarů, výškové poměry (vztah horního, středního a spodního pásma – nepravidelnosti v linii horního a středního pásma), šířkové poměry (primární – šířky jednotlivých písmen, sekundární – šířky spojovacích tahů či mezer mezi písmeny, terciární – mezery mezi jednotlivými slovy), sklon (vyrovnanost pravosklonnosti), vázanost (četnost a pozice přerušování psacího pohybu, počet tahů potřebných k vyhotovení jednotlivých písmen), tvar základny a způsob psaní diakritických znamének (jejich tvar a lokalizace).

Ve zvláštní rovině zkoumání se komparace vztahovala k technice psaní jednotlivých tvarů, které jsou součástí sporného textu:

- velká písmena „*H, K, M, R*“,
- malá písmena „*a, c, h, i, k, l, o, p, s, t, u, y, z*“.

Z porovnání jednotlivých znaků charakterizujících sporný text se znaky v jednotlivých srovnávacích rukopisech vplynuly některé podobnosti a dílčí shody, zejména ve znacích, které jsou bližší školní normě, nebo to jsou jednotlivosti, které samy o sobě nemají potřebnou identifikační hodnotu.

Vedle toho byly ve srovnávacích materiálech nalezeny převážně rozdílné znaky, a to v různých kombinacích. Tyto znaky mají v souhrnu vysokou identifikační hodnotu ke konstatování negativních závěrů ohledně totožnosti pisatele sporného a srovnávacích textů.

Na základě celkového vyhodnocení výsledků komparace lze tedy konstatovat, že mezi pisateli srovnávacích textů nebyl autor sporného textu zjištěn.

ZÁVĚR

Pisatel krátkého přípisu na první straně rukopisu Máj ve znění „Rukopis po K. H. Máchovi / pozůstalý“ nebyl identifikován.

Odborné vyjádření jsem podala jako znalkyně jmenovaná rozhodnutím ministra spravedlnosti ČR ze dne 5. 2. 1991 č. ZT 2067/90 pro základní obor kriminalistika se specializací jazyková expertiza, rozšířeným předsedou Městského soudu Praha č. Spr 329/96 na obor expertiza ručního písma.

Znalecký úkon je zapsán pod pořadovým číslem 2411-2/2017 znaleckého deníku. Znalečné a úhradu nákladů účtuji podle přiložené likvidace.

PhDr. Václava Musilová